

**WYMAGANIA EDUKACYJNE I SPOSOBY
SPRAWDZANIA OSIĄGNIĘĆ UCZNIÓW
JĘZYK POLSKI**

ROK SZKOLNY 2023/24

Nauczyciele

Imię i nazwisko
Katarzyna Goliszewska-Szadura
Wiesława Ulatowska
Ewelina Białkowska
Krzysztof Bromberek
Henryka Hornowska

WYMAGANIA EDUKACYJNE NA POSZCZEGÓLNE OCENY

CELUJĄCY – to, co na ocenę bardzo dobrą, a ponadto:

- zna teksty z poziomu podstawowego i rozszerzonego oraz inne – poznane w trakcie własnej lektury
- krytycznie analizuje i interpretuje tekst
- zna przemiany zachodzące w obrębie poszczególnych gatunków literackich
- funkcjonalnie wykorzystuje konteksty w interpretacji
- rozpoznaje znaki tradycji
- redaguje własną wypowiedź zgodnie z regułami gatunkowymi i funkcją
- świadomie dobiera środki językowe w wypowiedzi ustnej i pisemnej
- sporządza przypisy oraz tworzy bibliografię do określonego tematu
- podejmuje własne próby literackie;

BARDZO DOBRY – to, co na ocenę dobrą, a ponadto:

- zna zasady retoryczne dotyczące kompozycji tekstu
- rozpoznaje cechy stylu i języka w poznawanych utworach
- dokonuje wnikliwej analizy i interpretacji tekstu
- umieszcza interpretowany tekst w różnych kontekstach
- analizuje kreację i elementy świata przedstawionego utworu
- porównuje aspekty analizowanego/analizowanych dzieła/dzieł
- ocenia i wartościuje postawy wyrażane w poszczególnych dziełach literackich
- rozpoznaje wykładniki ironii, groteski, komizmu, patosu
- rozpoznaje nawiązania intertekstualne
- rozpoznaje związki między tekstem literackim a rzeczywistością pozaliteracką (językiem i historią poszczególnych epok)
- rozpoznaje i ocenia procesy zachodzące w kulturze i wzajemne wpływy poszczególnych stylów, prądów i epok
- słucha ze zrozumieniem, notuje selektywnie i funkcjonalnie
- pisze tekst w określonym stylu
- gromadzi i selekcyjnie literaturę przedmiotu wg określonych kryteriów

DOBRY – to, co na ocenę dostateczną, a ponadto:

- zna i respektuje zasady poprawności i normy językowe
- rozpoznaje środki stylistyczne, określa ich funkcje w utworze oraz stosuje je w sposób świadomy we własnych wypowiedziach
- zna style w sztuce i rozpoznaje ich cechy
- dokonuje pogłębionej analizy i interpretacji tekstu
- rozpoznaje typ nadawcy i adresata utworu
- umieszcza interpretowany tekst w kontekście biograficznym, filozoficznym, religijnym itp.
- charakteryzuje elementy świata przedstawionego utworu
- rozpoznaje konwencje stylistyczne
- rozpoznaje motywy, symbole, toposy, aluzje literackie
- krytycznie i samodzielnie zbiera materiały na wybrany temat, korzystając z różnych źródeł
- syntetyzuje i porządkuje zgromadzone informacje
- **planuje swoją wypowiedź, sporządzając plan, konspekt, notatkę**
- dostosowuje formę wypowiedzi do okoliczności, tematu i osoby adresata
- tworzy samodzielnie i ze świadomością wyznaczników gatunkowych takie wypowiedzi pisemne, jak: referat, rozprawka, recenzja, esej, felieton, esej interpretacyjny

DOSTATECZNY – to, co na ocenę dopuszczającą, a ponadto:

- zna podstawowe zasady poprawności językowej
- rozróżnia odmiany stylowe polszczyzny oraz rodzaje stylizacji
- zna podstawowe funkcje tekstów językowych
- rozróżnia językowe środki perswazji i manipulacji
- podejmuje próby analizy i interpretacji tekstu, wskazuje główne wątki w utworze
- odczytuje sens utworu, uwzględniając kompozycję i słowa-klucze
- dostrzega związki między literaturą a innymi dziełami sztuki
- umieszcza interpretowany tekst w kontekście historyczno-literackim
- charakteryzuje bohatera utworu
- zabiera głos na temat, formułuje opinie, stosuje zasady etykiety językowej
- pisze dłuższe wypowiedzi, zachowując zasady poprawności językowej i kompozycji

DOPUSZCZAJĄCY

- zna podstawowe pojęcia z zakresu nauki o języku, historii i teorii literatury
- poprawnie stosuje podstawową terminologię z zakresu wiedzy o kulturze

- zna treść omawianych tekstów kultury, streszcza utwory fabularne
- określa tematykę i problematykę omawianego utworu
- podejmuje próby publicznego zabierania głosu
- mówi i pisze, przestrzegając zasad poprawności i komunikatywności

NIEDOSTATECZNY – nie spełnia kryteriów na ocenę dopuszczającą.

FORMY KONTROLI ORAZ METODY OCENY OSIĄGNIĘĆ UCZNIÓW

Zasady ogólne

Zgodnie z Ustawą o systemie oświaty (ogłoszoną dnia 22.10.2021 r.) na podstawie Art. 44b. pkt 3 rozdział 3a (**Ocenianie, klasyfikowanie i promowanie uczniów w szkołach publicznych**):

Ocenianie osiągnięć edukacyjnych ucznia polega na rozpoznawaniu przez nauczycieli poziomu i postępów w opanowaniu przez ucznia wiadomości i umiejętności w stosunku do:

- 1) wymagań określonych w podstawie programowej kształcenia ogólnego lub efektów kształcenia określonych w podstawie programowej kształcenia w zawodach oraz wymagań edukacyjnych wynikających z realizowanych w szkole programów nauczania;
- 2) wymagań edukacyjnych wynikających z realizowanych w szkole programów nauczania – w przypadku dodatkowych zajęć edukacyjnych.”

Ocenianie to system monitorowania pracy ucznia, kontrolujący postępy ucznia, informujący rodziców na temat umiejętności ucznia oraz wskazujący sposoby doskonalenia umiejętności przez ucznia. Głównymi obszarami oceniania są:

- wiedza zdobyta przez ucznia,
- umiejętności pozwalające na gromadzenie, pogłębianie i przetwarzanie wiedzy,
- a także postawa młodego człowieka, wyrażająca się dążeniem do samodzielnego zdobywania wiedzy oraz wysoką frekwencją.
- Na ocenianie ma wpływ indywidualna postawa ucznia (pilność, systematyczność, aktywność, zaliczanie prac w pierwszym terminie, udział w konkursach i olimpiadach).

Przedmiotem oceny są:

- znajomość treści lektury szkolnej (tzw. wejściówka)
- znajomość problematyki lektury szkolnej
- aktywność na lekcji
- ustne odpowiedzi z bieżącego materiału (3 ostatnie lekcje)
- kartkówki z bieżącego materiału
- sprawdziany
- konkursy i quizy
- syntezy (tabele, plakaty i osie czasu)
- testy
- pisemne prace domowe (indywidualizowane – do wyboru)
- prezentacje
- projekty
- praca w grupach
- zadania typu maturalnego (czytanie ze zrozumieniem, notatki syntetyzujące, analiza i interpretacja tekstów różnych typów)
- kreatywne pisanie (esej, recenzja, reportaż, opowiadania i inne).

Sposoby sprawdzania wiedzy i umiejętności uczniów

Wiadomości i umiejętności ucznia sprawdzane są w formie:

- wypowiedzi ustnej na lekcjach polegającej na sprawdzeniu wiedzy w zakresie rozumienia problemu oraz związków przyczynowo- skutkowych;
- aktywności, rozumianej jako uczestnictwo ucznia we wszystkich formach zajęć szkolnych;
- pisemnych prac klasowych, zapowiedzianych z tygodniowym wyprzedzeniem, z zadaniami otwartymi i zamkniętymi, mającymi na celu sprawdzenie zarówno wiedzy jak i umiejętności, poprzedzonych lekcją powtórzeniową;
- pisemnych sprawdzianów wiedzy i umiejętności zapowiedzianych z tygodniowym wyprzedzeniem, obejmujących wskazany przez nauczyciela materiał bieżący;
- sprawdzianów sprawdzających wiedzę i umiejętności z ostatniej lekcji, mających charakter pisemny lub praktyczny;

- sprawdzianów umiejętności praktycznych w formie zadań do wykonania w obecności nauczyciela;
- prac pisemnych oraz prac praktycznych wykonanych przez ucznia samodzielnie lub zespołowo;
- prac domowych w formie pisemnej lub praktycznej;
- projektów, prezentacji multimedialnych, recenzji, plakatów oraz innych form ustalonych w wymaganiach edukacyjnych.
- Sprawdzianów z treści lektur.

ZASADY OCENIANIA

1. Uczeń ma obowiązek przystąpić do wszystkich zapowiedzianych sprawdzianów wiadomości i umiejętności.
2. Uczeń może być zwolniony z pisania sprawdzianu lub kartkówki z powodu usprawiedliwionej nieobecności w szkole trwającej co najmniej 5 dni w dniach poprzedzających sprawdzian.
3. Uczeń ma prawo do poprawy ocen bieżących na warunkach ustalonych przez nauczyciela, który wystawił ocenę oraz do jednorazowej poprawy każdej pisemnej pracy klasowej obejmującej jeden lub kilka działów.
4. W przypadku nieobecności ucznia na zapowiedzianej pisemnej pracy klasowej uczeń ma obowiązek przystąpić do tej pracy w ciągu dwóch tygodni od zakończenia absencji - termin pracy pisemnej wyznacza nauczyciel przedmiotu. W przypadku nieprzystąpienia ucznia do pisemnej pracy w wyznaczonym czasie, nauczyciel ma prawo sprawdzić jego wiadomości w dowolnej formie i terminie;
5. Uczeń może zgłosić dwa nieprzygotowania w okresie z przedmiotu, który nauczany jest wymiarze co najmniej dwóch godzin tygodniowo, jedno nieprzygotowanie, gdy przedmiot odbywa się raz w tygodniu, przy czym zgłoszenie nieprzygotowania musi nastąpić na początku lekcji oraz nie może być uwzględnione w dniu zapowiedzianego sprawdzianu, kartkówki i nie może dotyczyć pisemnej pracy domowej wyznaczonej z wyprzedzeniem większym, niż 1 tydzień.
6. Ocenę śródroczną i roczną ustala nauczyciel przedmiotu.
7. Średnia ważona nie jest podstawą do wystawienia oceny.

ZASADY PRZELICZANIA PUNKTÓW NA OCENĘ ZE SPRAWDZIANU:

1. W ocenianiu bieżącym uwzględnia się znaki „+”, „-“, od 1+ do 5+.
2. Kryterium oceniania prac klasowych, sprawdzianów i kartkówek:

Ocena niedostateczna	0 - 39% pkt.;
Ocena dopuszczająca	40 - 54% pkt.;
Ocena dostateczna	55 – 74% pkt.;
Ocena dobra	75 – 89%pkt.;
Ocena bardzo dobra	90 – 99 % pkt.;
Ocena celująca	100% pkt.

W związku z wymaganiami maturalnym kartkówka ze znajomości lektury (test jednokrotnego wyboru) podlega poniższym kryteriom:

70% – 80% – dopuszczający

81% – 85% – dostateczny

86% - 90% – dobry

91%- 99% - bardzo dobry

100% - celujący

*w przypadku stwierdzenia plagiatu uczeń otrzymuje ocenę niedostateczną, bez możliwości poprawy

**w kategorii aktywność można przyznać plusy (+) za solidną pracę za lekcjach lub minusy (-) za brak pracy na zajęciach; pięć plusów skutkuje otrzymaniem oceny bardzo dobrej

5. Uzasadnienie oceny

- uczniowie otrzymują informację zwrotną dotyczącą prac pisemnych podczas lekcji, na których omawiana jest dana praca (np. sprawdzian, wypowiedź argumentacyjna)

- każde sprawdzone wypracowanie zostaje opisane w recenzji

- odpowiedź ustna jest uzasadniana

- jeżeli rodzic w terminie 7 dni od daty wpisania oceny wyraża pisemną prośbę (za pomocą dziennika elektronicznego LIBRUS) o jej uzasadnienie, nauczyciel udziela informacji zwrotnej w ciągu 7 dni od daty wpłynięcia tej prośby.

6. Ocena roczna

1. Warunkiem uzyskania pozytywnej oceny rocznej jest ocena pozytywna w obu okresach.
2. Uczeń, który otrzymał ocenę niedostateczną w I okresie, w ciągu 30 dni musi przystąpić do zaliczenia materiału z tego okresu .

7. Ocenianie prac pisemnych:

Kryteria oceniania prac pisemnych typu maturalnego (wypracowania):

1. **Spełnienie formalnych warunków polecenia – 1 pkt**
2. **Kompetencje literackie i kulturowe – 16 pkt**
3. **Kompozycja wypowiedzi – 7 pkt**
4. **Język wypowiedzi – 11 pkt**
5. **Pojawienie się rzeczowego błędu kardynalnego dyskwalifikuje pracę - zdający otrzymuje 0 punktów.**

Szczegółowe kryteria oceny znajdują się w Informatorze o egzaminie maturalnym z języka polskiego opublikowanym na stronie CKE.

SPOSOBY DOSTOSOWANIA WYMAGAŃ EDUKACYJNYCH

Sposób dostosowania wymagań edukacyjnych zależy od problemów ucznia.

Dostosowanie może polegać na tym, że:

- uczeń otrzymuje więcej czasu na czytanie tekstów, poleceń, instrukcji, szczególnie podczas samodzielnej pracy lub sprawdzianów;
- sprawdziany przygotowywane są w formie testów, z czytelną czcionką;
- uwzględniane są trudności w rozumieniu treści, szczególnie podczas samodzielnej pracy z tekstem,
- błędów ucznia nie omawia się w obecności całej klasy,
- uczniowi pomaga w doborze argumentów, jak również odpowiednich wyrażen i zwrotów,
- nie obniża się ocen za błędy ortograficzne i graficzne w sprawdzianach i pracach pisemnych,
- uczeń ma więcej czasu na prace pisemne, czy skończenie notatki z lekcji,

- przypadku trudności z odczytaniem pracy ucznia może być on odpytany ustnie lub pisać pracę pisemną na komputerze,
- nie wzywa się ucznia do natychmiastowej odpowiedzi,
- materiał dzieli się na mniejsze partie
- uwzględnia się trudności z zapamiętywaniem nazw, nazwisk, dat,
- różnicuje się formy sprawdzania wiadomości i umiejętności tak, by ograniczyć ocenianie wyłącznie na podstawie pisemnych odpowiedzi ucznia,
- inne, wynikające z zaleceń zawartych w opinii poradni psychologiczno-pedagogicznej.